

dosarul nr. 2ra-545/2020

prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul central (S. Pleșca)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Danilov, I. Secrieru, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Banaru Oleg,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Olesea
împotriva lui Banaru Oleg cu privire la încasarea sumei,
împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost admis apelul declarat de Banaru Oleg, a fost casată în parte hotărârea din 19
aprilie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul central cu emiterea în această parte a
unei noi hotărâri,

c o n s t a t ă:

La 12 martie 2018 Popa Olesea a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Banaru Oleg cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că în anul 2015, la rugămintea și
insistența lui Banaru Oleg, a contractat un credit de la BC „MoldovaAgroindbank”
SA în sumă de 63 000 de lei, banii care au fost ulterior transmiși pârâtului pentru
chestiuni personale.

A menționat că de la început pârâtul achita anumite sume, ajungând la suma
de 30 000 lei, însă ulterior a încetat să mai achite, creditul fiind rambursat de ea.

A solicitat reclamanta Popa Olesea încasarea în beneficiul său de la Banaru
Oleg a sumei de 33 000 de lei cu titlu de împrumut acordat și dobânda contractuală
în cuantum de 8850,70 de lei, precum și cheltuieli de judecată și de asistență
juridică.

La 13 martie 2019 Popa Olesea a depus cerere de majorare a pretențiilor,
solicitând încasarea suplimentară a dobânzii contractuale pentru perioada 12 martie
2018-13 martie 2019, în sumă de 4620 de lei.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central,
acțiunea a fost admisă integral; s-a încasat de la Banaru Oleg în beneficiul Olesei
Popa datoria la împrumutul acordat conform recipisei în sumă de 33 000 de lei și
dobânda contractuală în sumă de 13270,70 de lei, precum și cheltuieli de judecată
suportate la plata taxei de stat în sumă de 1385 de lei și cheltuieli de asistență
juridică în sumă de 2450 de lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 14 mai 2019 Banaru Oleg a declarat apel împotriva hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul central, solicitând casarea hotărârii în partea în care au fost admise integral pretențiile privind încasarea dobânzii contractuale în sumă de 13 270,70 de lei, precum și în partea încasării cheltuielilor de judecată și anume pentru asistență juridică ca fiind nejustificate, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care să fie admisă parțial pretenția privind încasarea dobânzii contractuale, doar pentru perioada de 18 luni, în rest pretențiile să fie respinse. La fel, să fie micșorat și quantumul cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică ca fiind nejustificate.

Prin decizia din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Banaru Oleg, a fost casată în parte hotărârea din 19 aprilie 2019 și anume în partea admiterii pretențiilor cu privire la încasarea din contul lui Banaru Oleg în beneficiul Olesei Popa a dobânzii contractuale și a cheltuielilor de judecată cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, după cum urmează: s-a încasat din contul lui Banaru Oleg în beneficiul Olesei Popa dobânda contractuală în sumă de 6930 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 1197,90 de lei legate de achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată cât și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2 000 lei. În rest, hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul central din 19 aprilie 2019 a fost menținută. S-a încasat din contul Olesei Popa în beneficiul lui Banaru Oleg cheltuielile de judecată suportate la plata taxei de stat la înaintarea cererii de apel în sumă de 142,66 de lei.

Instanța de apel a ținut să menționeze că recepisa anexată la materialele cauzei, scrisă și semnată de Oleg Banaru, (f.d. 5), este reținută ca înscris ce confirmă încheierea contractului de împrumut între Banaru Oleg, în calitate de împrumutător și Popa Olesea, în calitate de împrumutat. Or, acest înscris confirmă încheierea contractului de împrumut și corespunde exigențelor legale, inclusiv clauzelor esențiale ale contractului de împrumut.

Instanța de apel a reținut că Banaru Oleg nu a rambursat integral, în termenul stabilit, împrumutul acordat în sumă de 33 000 de lei, or, nu a fost prezentată nici o probă în scris prin care Banaru Oleg ar confirma achitarea integrală a acestei obligații pentru ca contractul de împrumut să fie considerat stins.

Astfel, Colegiul instanței de apel a respins concluziile invocate de instanța de fond care a stabilit eronat că dobânda constituie o plată pentru folosirea împrumutului acordat, astfel fiind justificată plata acesteia și după expirarea termenului pentru care a fost acordat împrumutul. Or, dobânda contractuală, cât și dobânda de întârziere nu au aceiași finalitate și reprezintă de fapt două instituții distincte și autonome, din care considerente nu este admisibil faptul încasării dobânzii de întârziere, pentru perioada contractuală. Asta deoarece, s-ar primi că se încasează despăgubiri de două ori pentru unul și același prejudiciu.

De la această regulă, însă, există o excepție prevăzută în art.619 alin. (2) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus. Care însă nu ar putea fi aplicată în circumstanțele speței.

Colegiul a considerat necesar de menționat că în cadrul examinării cererii de apel, cu certitudine a fost stabilit că apelantul Banaru Oleg nu a manifestat un comportament diligent în cadrul raportului juridic obligățional, așa cum cer prevederile legislației în vigoare.

Respectiv, instanța de apel a concluzionat că acțiunea înaintată de către intimata Popa Olesea urmează să fie admisă, însă nu integral. Or, conform prevederilor practicii Curții Europene a Drepturilor Omului rezultă că creanțele constituie un bun în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției (cauza Pressos Comania Naviera SA împotriva Belgiei din 05 octombrie 1978). Or, creanță reprezintă o valoare patrimonială ce intră în domeniul de aplicație a noțiunii de “bun”, deoarece creditorii au speranță legitimă de a putea obține rambursarea unei sume litigioase (cauza Dangeville împotriva Franței din 23 iulie 2009).

Totodată, instanța de apel a menționat că Popa Olesea nu este lipsită de posibilitatea de a demonstra încălcarea dreptului său asupra mijloacelor financiare de către Banaru Oleg, sub alte temeuri și anume privind dobânda de întârziere, în măsura în care ar fi întrunite condițiile în acest sens. Prin urmare, raportând prevederile și constatările legale sus - menționate la materialele cauzei, Colegiul a constatat netemeinicia hotărârii instanței de fond în partea încasării sumei ce excede suma de 6930 de lei sub forma dobânzii contractuale și respectiv temeinicia cererii de apel declarate.

În context, instanța de apel a considerat necesar încasarea din contul pârâtului Banaru Oleg în beneficiul Olesei Popa taxa de stat în mărime de 1197,90 lei legată de achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și taxa de stat la înaintarea cererii de apel în sumă de 142,66 de lei, reieșind din cuantumul pretențiilor admise.

Concomitent, pornind de la esența litigiului, prestația în timp consumată de avocat în prezenta cauză, instanța de apel a considerat că urmează a fi încasată suma de 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, care este o sumă reală, necesară și rezonabilă, corespunde volumul serviciilor prestate realmente confirmate de către avocat în cadrul judecării prezentului litigiu.

La 03 februarie 2020 Banaru Oleg a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia în partea încasării sumei de 1 000 de lei pentru asistența juridică ca fiind nejustificată.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul este în termen.

Curtea Supremă de Justiție a remis în adresa intimatei copia recursului, recepționat la data de 28.02.2020, fapt confirmat prin avizul de recepție. Însă referință nu a fost depusă.

Examinând temeiurile recursului declarat de Banaru Oleg în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Banaru Oleg nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Banaru Oleg.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Banaru Oleg se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru